

LEDARE

Ledare: Fp:s sakpolitik bromsade fallet

PUBLICERAD 2006-10-18

Kolumnen: Hans Bergström om liberalism och folklighet..

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

DN:s chefredaktör Peter Wolodarski väljer ut veckans mest läsvärda artiklar.

[Skaffa nyhetsbrev](#)

Den som läste ledarkommentarerna till den så kallade "dataintrångsskandalen" kunde raskt notera att folkpartiet numera inte har många vänner i pressen. Kritiken av fp hade betydligt djupare laddning än att en Luf-are missbrukat ett lösenord som getts av en SSU-are. Alla stockholmstidningar - SvD, Expressen, Aftonbladet, DN - utdelade kraftig kritik mot folkpartiets politiska linje, även i ledare som formellt handlade om dataintrånget. I Expressens och Svenska Dagbladets ögon är folkpartiet, med sin nya syn på medel i brottsbekämpningen, inte tillräckligt libertarianskt. I Aftonbladets och DN:s ögon är det inte tillräckligt socialterapeutiskt.

Den som gör upp med den svenska "snällismen" (som inte alls behöver vara snäll på riktigt) ska inte räkna med någon förståelse från mediavärlden, ty medierna är en bastion för "drabbad"-kulturen. Det är bara att inse.

På DN Debatt (19/9) hävdar landstingsrådet Birgitta Rydberg att folkpartiet bör återvända till en mer vänsterinriktad socialpolitik för att få ökat stöd. Ana Maria Narti svarar (29/9) att den kravlösa "snällismen" bör förbli begravd. Båda skulle ha haft dessa uppfattningar, alldeles oavsett valutgången. Går det att, genom skilda sakåsikter, säga något mer objektivt om hur fp:s politiska linje inverkade på partiets valresultat 2006? Ja, något.

Låt oss ta de tre huvudområden där folkpartiet skiftat över till en tuffare linje på senare år: skolan, krav för medborgarskap samt kampen mot grov brottslighet. Vi vet rätt väl var svenska folket står i de här frågorna. Bland annat gjorde Sifo en opinionsundersökning, byggd på obundet slumpmässigt urval, i de 36 frågor som bildade grund för Sveriges Televisions uppmärksammade "Valtest", konstruerat av professor Tommy Möller.

Skolan först. På frågan "Betyg ska ges från årskurs 6" svarar 74 procent av ett urval svenskar "Mycket bra" eller "Ganska bra" förslag. 23 procent svarar "Ganska dåligt" eller "Mycket dåligt" förslag.

Vi vet av en tidigare opinionsmätning, utförd av Sifo på uppdrag av de båda lärarförbunden, att svenskarna vill att lärare och rektorer ska ha instrument för ökad disciplin i skolan. 73 procent anser att det är rätt att kunna ge elever kvarsittning, 91 procent att lärare ska ha rätt att beslagta exempelvis mobiltelefoner och 89 procent att en elev som stör lektionen för övriga elever ska kunna avvisas från klassrummet (nu tillåtet endast i tio minuter).

Krav för medborgarskap. Fp har hävdad att medborgarskap är en stor sak, som medför både rättigheter och skyldigheter. Till rättigheterna hör att få rösta. Till skyldigheterna för att få medborgarskap, när man kommer från ett annat land, bör höras att man kan förstå vad som sägs på landets språk inför ett val.

Sverige är ett av ytterst få länder som helt saknar kriterier för att få bli medborgare. På frågan "För medborgarskap i Sverige ska man ha klarat ett språktest i svenska" svarar 69 procent av svenskarna att det är ett bra förslag, 29 procent att det är ett dåligt förslag.

Kamp mot grov brottslighet. I en demokrati måste rättsstaten kunna behålla monopolet på legitimt våld. När människor börjar känna att rättsstaten inte förmår skydda dem mot andra maktbärande krafter, som maffia och gäng, är det fara å färde. När vittneshot och organiserad brottslighet med internationella förgreningar blir mer allvarliga, behöver den demokratiska staten få starkare motinstrument.

Så, ungefär, lyder den grundlinje som fp numera (liksom Thomas Bodström) hävdar. På frågan om "Hemlig avlyssning (buggning) ska tillåtas vid bekämpning av grova brott" svarar 88 procent av svenska folket "bra förslag", 9 procent "dåligt förslag".

De politiska handlingslinjer för vilka folkpartiet nu beskrivs som udda, på gränsen till extremt, har i snitt stöd av tre svenskar av fyra. De möter bred anslutning långt in i socialdemokratiska väljarled. På varje medborgare som är emot folkpartiets inriktning i de här sakfrågorna går det tre som är för.

Föga förvånande fördubblades fp:s andel bland de inbjudna i studion för SVT:s valtest, när de jämfört sina egna åsikter med partiernas.

Slutsatsen styrks av Vallokalundersökningens bild av väljarströmmar. Sedan framgångsvalet 2002 har fp vunnit ytterligare väljare netto från vänster (både s och v). Däremot tappade partiet hela 5 procentenheter till m. Möjligen kan ett visst tapp till centern skrivas på kontot för den liberala pressens hyllning av Maud Olofsson som liberal internationalist.

Det mesta talar för att folkpartiets tydliga hållning i frågor som skola, brott och medborgarskap bidrog till att partiet inte drabbades ännu hårdare av affären med dataintrånget.

Glöm inte att folkpartiet i Lars Leijonborgs första val som partiledare 1998 - före uppgörelsen med "snällismen" - fick endast 4,7 procent och var nära att åka ur riksdagen.

Glöm heller inte att Bengt Westerbergs stora framgångsval 1985 kom i hägnet av att han framstod som en ytterst tuff, och

kompetent, sanningssägare om svensk ekonomi - inklusive hårda besparingar för att sanera statsfinanserna.

Journalisterna som kår vill framstå som företrädare för "folket" men befinner sig åsiktsmässigt på långt avstånd från dominerande folkliga stråk och erfarenheter (se journalistundersökningarna från Göteborgs universitet).

Medieradikalismen älskar ett liberalt parti som inte är folkligt och som få röstar på. Det bör partiets medlemmar vara medvetna om när de idkar eftervalsprövning.

TEXT

Hans Bergström

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt